

KOTISEUDUN ÄÄNI

Kiuruvesi, Vieremä, Sonkajärvi, Rautavaara, Keitele, Pielavesi, Iisalmi, Lapinlahti, Varpaisjärvi

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN, YMPÄRISTÖN JA IHMISTEN TERVEYDEN JA OMAISUUDEN PUOLESTA

"Onpa upeaa, että vihdoinkin tuulivoimaloita ja muita luontoa tuhoavia "vihreän siirtymän" hankkeita vastaan järjestetään mielenosoitus Helsingissä!"

Olen ollut aktiivisesti mukana Iisalmen Vuorimäkeä vastustamassa, meillä on vapaa-ajankoti Kiuruvedellä aivan suunnitellun tuulivoimateollisuus alueen Vuorimäen takapihalla.

Nyt pääsemme kertomaan isolle yleisölle mielipiteemme myös kotikaupungissamme Helsingissä."

– Innolla mukana Sirpa

Ylä-Savon kaunista luontoa ja elinympäristöä tuhotaan

■ Sumeilematta tuulivoimateollisuus-alueilla, siirtolinjoilla, kaivosteollisuudella, laajoilla aurinkoenergiakentillä ja datavarastorakennuksilla. Kunnissa jätetään tarkoituksellisesti arvioimatta rakentamisen pitkäaikais- ja yhteisvaikutuksia, uskotaan mitä lobbareita?, ei paikallisia asukkaita, mökkiläisiä tai maanomistajia. Jos suunnitelmat toteutuvat, se aiheuttaa merkittävät omaisuuden menetykset pääosin maaseudun ihmisille ja elinkeinoille, vie

elintilan metsän eläimiltä ja linnuilta sekä tuhoaa maisemat. Seuraaville sukupolville jää jäljelle vain musta tulevaisuus – ympäristöjätteet sekä saastuneet järvet, pohjavedet ja tuhoutuneet maisemat.

Toimijoina on pääsääntöisesti ulkomaalaisten omistamat yhtiöt, tuotot menevät ulkomaille ja ongelmat tulevat tavallisen suomalaisen veronmaksajan kannettavaksi. Suomalaisten työllistä-

misvaikutuksia suurennellaan tarkoitushakuisesti päättäjien ja hanketoimijoiden toimesta. Rakentamisaikana työllistetään jonkin verran suomalaisia, mutta käytön aikainen työvoiman hankinta tapahtuu ulkomailta. Myös investointeihin liittyvät hankinnat tapahtuvat pääosin ulkomailta. Kiinteistövero tulot eivät kata vahinkoja ja kunnille on tulossa todella merkittävät kustannukset seuraavien vuosikymmenten aikana.

Vihreä siirtymä – kaunis kotimaamme Suomi

Puhtaan Vihreän siirtymän nimissä hyväksikäytetty, hävitetty ja tuhottu luonto ei pysty puhumaan. On vain meidän pienten ihmisten äänet paikallisten särkyneiden ja peruuttamattomasti kadotettujen luontokohteiden äärellä, pirstoutuneena kuulumattomiin.

Kotiseudun Ääni on pienten paikallisten äänien yhdistyminen suureksi suomalaiseksi kansanliikkeeksi. Kotiseudun Ääni on Sinun ja minun, meidän äänemme. Se on Suomen ja sen luonnon ääni, jonka vihdoin saamme kuuluville vihreän siirtymän alta.

Anna äänesi kuulua kotiseutusi ja sen luonnon puolesta.

Luonnon puolesta

**MIELENOSOITUS Helsingissä
la 18.4.2026 klo 14 alk.**

Lisätietoja tapahtumasta kotisivuiltamme
www.kotiseudunaani.fi

KOTISEUDUN ÄÄNI

Kotiseudun Ääni lehti on lehti, jossa tuodaan esille eri kuntien tilanteita tuulivoima teollisuuden, kaivosteollisuuden, siirtolinjojen, aurinkoenergiakenttien, data-keskusten ja vetyteollisuuden suunnittelun ja aikanaan mahdollisen rakentamisen vaikutuksista. Vaikutukset ovat erittäin vahingollisia luontoomme, elinympäristöömme, pohjavesiin, ihmisiin, eläimiin ja linnustoihin, omaisuuteen (omakotitalot, maatilat, kesämökki) sekä maa- ja metsätalouteen.

Ylä-Savon lehden valmistumisen ovat mahdollistaneet seuraavat alueella toimivat luonnon puolustajat:

- Pelastetaan Kiuruveden Luonto
- Pelastetaan Pielaveden Luonto ry
- Aktiivit Pielavedellä
- Aktiivit Lapinlahdella
- Pelastetaan Sonkajärven Luonto ry
- Pelastetaan Suomen Luonto ry
- sekä monet yksityishenkilöt

Lehti julkaistaan useissa ääneissä eri puolilla Suomea.

Pelastetaan Suomen Luonto ry

2021 perustettu yhdistys, jonka tavoitteena on suojella Suomen luontoa ja erityisesti sen monimuotoisuutta.

Juuri nyt tärkein projektimme on pitää huolta, että tuulivoimaa rakennetaan Suomeen vastuullisesti, ihmisiä kuunnellen ja luontoa tuhoamatta. Pelkäämme, ettei näin ole tällä hetkellä tapahtumassa.

Massiiviseen tuulivoimarakentamiseen liittyvät haitat tulevat koskettamaan kaikkia meitä suomalaisia enemmän tai myöhemmin, ellemmme vaadi tuulivoimalakia suojaamaan luontoa ja ihmisiä niiltä.

Pelastetaan Suomen Luonto ry on puoluepoliittisesti sitoutumaton yhdistys, jossa on mukana tavallisia suomalaisia. Toimimme yhteistyössä maanomistajien, yritysten sekä muiden tahojen kanssa.

Yhteystiedot:

0400 501 998 / Upi Vartiainen
info@pelastetaansuomenluonto.fi

Liity jäseneksi veloituksetta

www.pelastetaansuomenluonto.fi

Pääkirjoitus

Nyt viimeistään pitää olla huolissaan

■ Suomen luonto on meille monelle kuin toinen koti. Sen hiljaisuus, monimuotoisuus ja puhtaus ovat asioita, jotka kulkevat mukanaan lapsuuden muistoista vanhuuden päiviin. Luonto antaa voimaa, rauhaa ja juuret.

Puolusta luontoa, pysähdy miettimään, mitä haluamme jättää seuraaville sukupolville?

Estä tuulivoimateollisuusalueiden, siirtolinjojen ja kaivosten rakentaminen keskelle hiljaisinta luontoa. Herää nyt, ettei 300-metrinen tuulivoimalahirviö ole pian kotisi tai mökkisi nurkalla tai kaivos tuhoaa läheisiä vesistöjä.

Omaisuuksuojalaki on osa turvallisuuden tunnetta.

Moni suomalainen elää maaseudulla, lomailee tai mökkeilee alueella siksi, että ympäristö tuntuu turvalliselta ja omalta. Kun pankit eivät halua arvioida ja rahoittaa kiinteistöjä tuulivoima-alueiden läheisyydessä tai kun rakentaminen pysähtyy epävarmuuden vuoksi, myös ihmisten turvallisuudentunne horjuu. Tällaisista asioista on tärkeää puhua avoimesti ja etsiä ratkaisuja, jotka huomioivat sekä luonnon että asukkaiden tarpeet.

On rohkaisevaa nähdä, että monet kunnat ovat jo oivalta- neet luonnon arvon vetovoimatekijänä. Kauniit maisemat, hiljaisuus ja luontomatkailet ovat asioita, jotka kantavat pitkälle. Ne rakentavat tulevaisuutta, joka on sekä taloudellisesti että henkisesti kestävä.

Varsinkin kiinteistöverot ovat päättäjiä lyhytnäköisesti ohjaava tekijä. Ei tehdä julkisia laskelmia tuloista eikä haitoista, jotka tulevat esimerkiksi kiinteistöjen arvonalenemisina nykyisille ja tuleville asukkaille sekä yrittäjille ja luonnolle. Puhumattakaan riittävästä purkuvakuuksista. Uhkana on, että kunta ja veronmaksajat maksavat tuulivoimaloiden purkamisen.

Vihersiirtymän teatteriesitykset

Kuntien järjestämät tuulivoimahankkeiden esittelytilaisuudet ovat monin paikoin muuttuneet näytelmäksi, jossa kuntalaisia ei aidosti kuulla. Hanketoimijat ja konsultit hallitsevat puheenvuoroja, ja osa kuntapäätäjistä nyökyttelee sivuilla. Tällainen menettely syö luottamusta ja antaa kuvan, että ratkaisut tehdään jo ennen keskustelua. Kuntalaisten ei pitäisi joutua taistelemaan oikeuksiensa puolesta

Sisällysluettelo

sivu 3

Kymmenen Kohtalokasta pointtia

sivu 4

Pielavesi |
Tuulivoima ja kunnallinen päätöksenteko – kenen tiedoille ja kenen riskillä?

Keitele |

Meillä on kansallinen hätätila ja siihen on herättävä

sivu 5

Kiuruvesi |
Lomailu ja tuulivoimateollisuusalueet

Sonkajärvi |

Ryssiikö Suomi matkailuelinkeinon "vihreällä" siirtymällä

sivu 6

Pielavesi |
Totuuksia tuuli- ja aurinkovoimasta sekä kaivoshankkeista

Kaivokset |

Mitä sitten, jos ei ole tuulivoimaa?

Kontrolliselvityksiä tuulivoima- ja kaivosalueille

Viitasaari |

Ei kaivostoimintaa Viitasaaren Kärnäen kylälle

Keitele |

Vapaa-ajan asukkaat ja tuulivoima

Rautavaara |

Rautavaaran kaivos ja eräluonto

sivu 7

Satu |

Sen pituinen se

vuosien valitus- ja lupaprosesseissa. Päätäjien tehtävä on kuunnella asukkaita ja suojella heidän hyvinvointiaan – ei sysätä heille ylimääräistä henkistä ja taloudellista kuormaa.

Energiaratkaisujen pitkä varjo

Tuulivoiman vaihteleva tuotanto on nostanut sähkön hintaa ja lisännyt epävarmuutta. Datakeskukset kuluttavat valtavia määriä sähköä ja vettä, mutta hyödyt valuvat usein ulkomaille. Samaan aikaan siirtolinjat ja teollisuusrakenteet muuttavat suomalaisia maisemaa pysyvästi. Suomi tarvitsee energiaratkaisuja, jotka ovat sekä ilmastolle että ihmisille aidosti kestäviä.

Nyt on aika kysyä: kumpaa Suomea me rakennamme – luonnon ja ihmisten Suomea vai lyhytnäköisten teollisuusratkaisujen, joiden edunsaajina ovat kansainväliset suuryritykset?

Upi Vartiainen

Puheenjohtaja
Pelastetaan Suomen Luonto ry
Viitasaari

Kommentti / Fingridistä on tullut valtava osinkoautomaatti – Pitäisikö valtion omistaa se kokonaan?

Sivu 11

Tuulivoimateollisuusalueiden maanvuokrasopimusten" 11 heikointa lenkkiä maanomistajan kannalta

sivu 12

"On kotiintulon aika"

Kommentti / Fingridistä on tullut valtava osinkoautomaatti – Pitäisikö valtion omistaa se kokonaan?

sivu 13

Teollisuusalueiden Suomi Suomeen suunniteltujen ulkomaisten datakeskusten Suomen taloudelle tuoma hyöty jää vähäiseksi

sivu 14

Ristikko

sivu 15

sivu 16

Kartta olemassa olevista ja suunniteltuun tulevista energia- ja kaivoshankkeista sekä luonto-kohteista Ylä-Savossa

Kymmenen kohtalokasta pointtia

1. Luonnon tuhoaminen rakennus aikana

Tuulivoiman näennäisen vihreä sähköntuotantomuoto tuhoaa tuhansia hehtaareita hiilinielujä. Voimaloiden rakentamiseen käytettävät tuotantopanokset ympäri maailman ovat todella mittavat. Rakentaminen tehdään kaukana käyttöpaikoista ja rakentamiseen uhrataan valtavia määriä maametalleja ja resursseja johon vihreys kaatuu. Merkittäviä luontokohteita, hiilinielujä ja virkistysalueita menetetään koko keskisessä Suomessa.

2. Luonnon tuhoaminen käytön aikana

Roottorin siipimateriaalin on todettu sisältävän yhdisteitä, jotka leviävät suurelle alueelle metsiin leviten maaperään. On pelko, että alueen riista ja marjat ovat pitkiä aikoja syötäväksi kelpaamattomia. Eläinten reviirien tuhoutuminen on selvä asia. Melu- ja värähtelyt ovat suuret, jolloin hyönteiset ja eläimistö siirtyy kauemmaksi ja luonnon monimuotoisuus menetetään suurilta alueilta.

3. Luonnon tuhoaminen käytön jälkeen

On pelko, että ennallistaminen jää maanvuokraajien ja kuntien väliseksi asiaksi. Koska Suomessa ei ole tuulivoimalakia, ei suurelta osalta ulkomaalaisomisteisilla toimijoilla ole selkeää pakkoa "siivota jälkiään". Suomalainen tytäryhtiö päätynee konkurssiin ja mahdolliset purkuvakuudet ovat vain teoreettisia kuten esim konsernivakuuksia. Kuntien tai maanomistajien saamat tuotot eivät kata purkukustannuksia. Järeät perustukset jäävät maahan aiheuttaen pysyvän haitan luonnolle. Vertailun vuoksi: ELY vaatii että "Kärkäinen" purkaa vanhan navettansa kivijalan ja ruokintapöydän seuraamusten uhalla. Kai myös tuulimyllyn antura pitää purkaa?

4. Demokratiavaje vai valedemokratiaa

Kaavoja valmistellessaan kunnat eivät kuuntele lähialueiden asukkaiden mielipiteitä ajoissa. Kaavoja valmistellaan maanvuokraajien, tuulivoimahankkeiden ja kaavoittajan kesken jopa kaksi vuotta ennen asian julkistamista. Kunta toimii kuntalaisiaan vastaan. Lähialueiden kiinteistöjen arvot romahtavat. Kukapa haluaisi ostaa huvilan ja rentoutua tai asua pysyvästi teollisuusalueen melussa.

5. Terveyshaitat

Maailmalta on kokemuksia voimaloiden aiheuttamista terveyshaitoista, joita voi verrata sisäilmaongelmiin. Osa ei aisti mitään, osa saa oikeita matalista bassoäänistä ja osa menettää terveytensä lopullisesti. Suomi ei noteeraa ulkomaisia tutkimuksia, koska haluamme olla vihreän siirtymän mallioppilas. Pelko terveyden menettämisestä kalvaa monia. Väitetään, etteivät lehmät ja muut kotieläimet tiineydy voimaloiden lähellä. Monen yöt kuluvat painajaisia katsellessa jo nyt. Minkä muun ympäristöön saastuttavan ja terveyshaittoja aiheuttavan laitoksen rakentamista kunnat ajavat asumusten lähelle?

6. Kansantalous

Jotkut uskottelevat, että syntyvä energia tulee suomalaisten käyttöön ja hyödyttää meitä. Valitettava väärinkäsitys. Lähes sähköomavarainen Suomi tuottaa jo nyt yli 95% sähköstään päästöttömästi ja tarvitsee tuulivoimalle erityisesti säästövoimaa. Tuulivoimaloiden ulkomaiset omistajat myyvät sähkönsä kulloinkin parhaalla hinnalla kan-

sainvälisen sähköpoolin kautta. On myös ilmennyt että, tuulivoimayhtiöt myydään hyvin usein käytön alkamisen jälkeen edelleen ulkomaisella lainoituksella ja tällöin Suomi menettää yhtiön yhteisöverot konserniavustuksilla junailtuun tulonsiirtoon ulkomaille. Kansantaloutemme panostaa siirtolinjoihin Fingridin kautta. Kenelle valuu hyöty kuluttajien rahoittamilla ja maanomistajilta pakkolunastetuista sähkölinjoista. Saadaanko kyseistä panostuksista mitään koskaan takaisin?

7. Luottamus yhteiskuntaan

Tiedämme jo nyt, että hanketoimijat voitelevat kylien asukkaita ns. kylärahalla täysin avoimesti. Tärkeitä toiminnan mahdollistajia ovat myös puolueet. Tuulivoimakiinteistöverojen odotetaan olevan maaseutukuntien pelastaja? Pinnan alla rehottava korruptio odottaa paljastaansa. Yksi tutkintapyyntö on alueeltamme jo lähtenyt – kysyen olko kyseessä lahjonta. Kuntalaisten perustustaillinen ja kuntalain mukainen osallistumisoikeus kunnan asioihin laimautetaan kabineteissa juntatuissa päätöksissä.

8. Asukkaiden vastakkainasettelu

Naapuri vuokraa maitaan ja väkenee asioista kuin muuri. Hän kannattaa tietysti tuulivoimaa. Hänen naapurinsa talo on alle kahden kilometrin päässä tuuliteollisuusalueesta. Tämä ymmärrettävästi vastustaa voimaloiden tuloa. Talo on vielä pankkiin kiinnitetty. Arvo putosi. Kukaan ei osta. Lisäksi vastakkainasettelu kärjistyy kun kunta toimii asukkaita kuulematta. Valtapuolue on puolesta. Kateus kalvaa. Ilmapiri kärjistyy. Tutut eivät enää tervehdi... Tuperimmät sanovat ääneen, että joudatte kärsiä yhteisen hyvän vuoksi, (kunhan minä saan maistani vuokratuloja). Näillä seuduilla toiminut Ikiäkäinen naapuriapu on vaihtunut kyrräilyyn ja naapurien ja sukujen välisiin eturistiriitojen aiheuttamaan riiteltyyn.

9. Hyöty vai haitta

Tärkein peruste tuulivoiman rakentamiselle ovat kuntaan oletettavasti saatavat kiinteistöverot. Jos laki ei muutu? Tiedossa olevat purkukustannukset ovat kuitenkin suuremmat kuin saatavat hyödyt. Rakennetut tuulivoima-alueet muuttuvat jätemaaksi joita kukaan ei tulevaisuudessa halua enää omistaa. Olisiko parempi vaihtoehto ja kuntalaisten etu, että elinvoimansa menettänyt kunta ottaisi hetken lisäaikaa ennen lopullista elinympäristön tuhoamista. Vaihtoehtoja talouden tasapainottamiseen pitäisi hakea säästöistä, yritystoiminnan elvyttämisestä, kuntien välisestä yhteistyöstä ja jopa kuntaliitoksista.

10. Perintö seuraavalle sukupolvelle

Mittava ja rajoittamaton tuulivoimarakentaminen läpi koko keskisen Suomen jättää jälkeensä katkeroituneita asukkaita, joista osa muuttaa pois. Entiset virkistys- ja metsätyöalueet ovat raiskioita. Voimaloiden tehtyvä tehtävänsä n. 20 vuoden päästä alkaa taistelu (kärjäointi) teollisuusalueitten eli entisten luonnontilaisten metsien ennallistamisesta. Maanvuokraajien jälkeläiset manaavat vanhempiaan. Päätäjäsukupolvi, joka näki rahania, on jo ajat sitten vaihtanut parempiin maisemiin ja virkoihin. Mahtaako tuulivoimakiinteistövero pelastaa kaupungin talouden? Ehkä hetkeksi - tai ei ollenkaan.

Puhumattakaan kaivoksista, jotka käytön ja sen jälkeen jättävät ikuiset jäljet ja pilaantuneet vesistöt ja pohjavedet. Haitat meille, rahat kansainvälisille sijoittajille.

KOTISEUDUN ÄÄNI LEHDEN JULKAISEMISEN MAHDOLLISTAVAT LEHDEN JULKAISU ALUEELLA TOIMIVAT YHDISTYKSET, YKSITYISHENKILÖT JA YRITYKSET.

#MobilePay

LAHJOITA!

"Luonto ei voi puolustaa itseään meidän jokaisen tulee sitä hoivata."

Teemme vapaaehtoistyötä luonnon ja ihmisen omaisuuden puolesta. Toimintamme on täysin yksityisten rahoittajien varassa ja kulut on suuret. Lahjoita sinäkin, mahdollisen ympäristösi tuhoutuminen maksaa paljon enemmän. Merkitse "Viesti" kohtaan lisätieto minkä kunnan tai alueen toimintaa haluat tukea, tuki menee lyhentämättömänä heille.

TUE JA KANNUSTA TOIMINTAAMME, KIITOS JO ETUKÄTEEN.

Pieni ele sinulta,

SUURI TEKÖ LUONNOLLE

TUKITILI/SAAJA: Pelastetaan Suomen Luonto ry (Y-tunnus: 3240290-1)
TILINUMERO: FI32 5541 2820 0323 17
VIESTIKENTTÄÄN: Maininta PIENKERÄYS
KERÄYSNUMERO: RA/2026/208
INFO: Rahankeräyksen oikeellisuuden ja raportointi tullaan vahvistamaan tilitoimiston erillisellä yhteenvedolla. Lahjoitusten antajien tiedot pysyvät luottamuksellisena.

VASTUUHENKILÖ: Upi Vartiainen, Viitasaari

Ajatuksia Yläksen huipulta

Anna taivaansinen olla unelmien usva, Anna järvien säilyä tuntureiden helminä. Anna pilvien nousta korkeudessaan vapaasti ja ylväänä.

Suojaa tämä kaunis ja karu lapinmaa rahan ja ahneuden hyökkäyksiltä.

Varjele ja vapauta tämä pyhämaa ahneilta, ympäristöä tuhoavilta, rikkautta hamuavilta tuulivoiman ja kaivosteollisuuden loppareiltilta.

Anna päätöksentekijöille viisautta puolustaa isänmaata ja isänmaata rakastavia asukkaita.

Reijo Glad

– aktiivinen maaseuturomantikko

Pielavesi | Maarit Honkanen

Tuulivoima ja kunnallinen päätöksenteko – kenen tiedolla ja kenen riskillä?

Tuulivoima koskettaa yhä useampaa kuntaa ja yhä useampaa kuntalaista. Päätökset tehdään kunnissa, valtuustoissa ja lautakunnissa, mutta niiden vaikutukset näkyvät ihmisten arjessa vuosikymmeniä eteenpäin. Kyse ei ole vain energiasta tai ilmastotavoitteista, vaan siitä, miten kunnissa päätetään, kenen tiedolla päätetään ja kuka kantaa riskit, jos asiat eivät mene suunnitellusti.

■ Monessa kunnassa tuulivoimapäätökset tehdään kovassa aikataulupaineessa ja rajallisen tiedon varassa. Hankkeet ovat teknisesti monimutkaisia, ja käytännössä lähes kaikki päätösten taustamateriaali tulee hankehittäjiltä ja heidän käyttämiltään konsulteilta. Valtuutetut ja kuntalaiset joutuvat luottamaan siihen, että esitetyt selvitykset kertovat kaiken oleellisen – myös ne asiat, jotka puhuvat hanketta vastaan. Todellisuudessa vaihtoehtoisia näkemyksiä ja riippumatonta arviointia on usein niukasti.

Tämä näky erityisesti siinä, miten hankkeiden häitöjä käsitellään. Melu, väike, luontovaikutukset, maiseman muuttuminen ja terveydelle haitallinen infraääni koskettavat suoraan ihmistä ja elinympäristöä, mutta ne jäävät usein teknisiksi liitteiksi tai lyhyiksi maininnoiksi esityslistoilla, jos niinhinkään. Kuntalaisen näkökulmasta on vaikea ymmärtää, miksi omassa arjessa koettavat vaikutukset tuntuvat jäävän taloudellisten hyötylaskelmien varjon.

Päätöksenteon asetelmaa vahvistavat valtuustoseminaarit ja infotilaisuudet, joita järjestetään usein juuri ennen ratkaisueja kokouksia. Näissä tilaisuuksissa puhutaan tyypillisesti hankkeiden hyödyistä, hyväksynnän rakentamisesta ja mahdollisuuksista kuntataloudelle. Harvemmin pysähdytään avoimesti pohtimaan riskejä, epävarmuuksia tai sitä, mitä tapahtuu, jos ennusteet eivät toteudukaan. Kun tieto tulee yhdestä suunnasta ja päätös on jo lähellä, todellinen harkinta kapenee.

Erityisen ongelmalliseksi tilanne muuttuu silloin, kun hanketoimijat tai heihin kytketyvät tahot ovat mukana päätösten valmistelussa tai läsnä päätöksentekotilanteissa. Esteellisyyskysymykset eivät ole kuntalaisten kiusantekoa tai kehityksen vastustamista, vaan osia oikeusvaltiota. Hallintovalitukset syntyvät usein siksi, että menettely ei ole ollut riittävän huolellista tai läpinäkyvää. Jokainen kumottu kaava on merkki siitä, että päätöksenteossa on menty liian nopeasti tai liian yksipuolisen tiedon varassa.

Lapinlahti | Mervi Eskelinen

Meillä on kansallinen hätätila johon on herättävä!

■ Kyläkoulut on lakkautettu, kirjastoauto ei kulje, kauppa-auto lopetettiin, teiden auras ja kunnossapito on surkealla tasolla. Autot hajoavat ja paikat tippuvat hampaista, kun körötellemme kyläiteitä. Mikä meitä siitä huolimatta pitää asumassa maaseudulla? Miksi kaikesta tästä huolimatta taistelemme maaseudun puolesta?

Rakkaus maahan, naavainnits metsiin, pimeyteen, tähtikirkkaisiin öihin, hiljaisuuteen. Meidän koti on täällä, juuret syvällä maassa, sukutiulojen mullissa ja sukupolvien kierrossa. Kun kaikki muu on viety, meillä on vielä luonnonrauhallinen asuinympäristö, yllisyys joka sitoo meidät tiukoin sitain maaseutuun. Nyt tämänkin on uhattuna!

Tuulivoima-, aurinkovoima- ja kaivosuunnitelmat vyöryvät hallitsemattomasti suomalaiselle maaseudulle. Kunnat sokaistuvat lobbareiden kiinteistöveropuheista. Hupatetaan halvasta sähköstä ja sähkön loppumisesta.

Monessa kunnassa tuulivoimaa perustellaan vahvasti kiinteistöverotuloilla. Lupaukset uusista kouluista, teistä tai palveluista kuulostavat houkuttelevilta, etenkin tiukassa taloustilanteessa. Kuntalaiselle nämä lupaukset voivat näyttäytyä toivona paremmasta tulevaisuudesta. Käytännössä syntyy usein niin sanottu toivebudjetti, jossa kunnan uusi hanke tai investointi esitellään jo ennakkoon rahoitettavaksi tuulivoimasta saatavilla kiinteistöverotuloilla, vaikka tulot eivät ole vielä varmistuneet. Harvemmin kuitenkin käydään avointa keskustelua siitä, kuinka varmoina nämä tulot ovat, kuinka pitkään ne kestävät ja mitä tapahtuu, jos ne jäävätkin odotettua pienemmiksi. Kunnan tulevaisuutta rakennetaan näin laskelmien varaan, joihin ei liity selkeää riskitarkastelua.

Kuntalaisia ja luottamushenkilöitä harhaan johdetaan usein väittämällä, että tuulivoima tuo kuntaan elinvoimaa. Ymmäretäänkö elinvoima tällöin lähinnä verotuloina, vaikka todellinen elinvoima syntyy ihmisistä: asukkaista, yrittäjistä ja yhteisöistä? Käytännössä tuulivoiman läheisyysteen jäävät asumukset voivat tyhjentyä, ja ihmiset hakeutuvat yhä useammin kuntiin, jotka linjaavat avoimesti, etteivät ne rakenna tuulivoimaa alueelleen. Näin tuulivoima voi heikentää kunnan veto ja pitovoimaa, vaikka sitä markkinoidaan päinvastaisena ratkaisuna.

Yksi vähiten käsitellyistä kysymyksistä liittyy tuulivoimaloiden elinkaaren loppuun. Voimalat eivät ole ikuisia, ja niiden purkaminen maksaa. Suomessa purkurahastot eivät ole kattavasti lakisääteisiä, ja vastuu purkamisesta perustuu pitkälti sopimuksiin. Tavalliselle kuntalaiselle ja maanomistajalle tämä herättää perustellun kysymyksen: kuka maksaa, jos yhtiö on kadonnut tai varaton silloin, kun voimalat pitäisi purkaa? Tämä ei ole teoreettinen riski, vaan asia, joka realisoituu monissa kunnissa tulevina vuosikymmeninä.

Kaiken taustalla on puutteellinen riskien arviointi. Taloudellisia, oikeudellisia ja ympäristöriskejä ei kunnissa käsitellä samalla vakavuudella kuin hankkeiden hyötyjä. Silti päätökset sitovat kuntaa ja kuntalaisia pitkälle tulevaisuuteen. Valtuutetun tehtävä ei ole vain hyväksyä esitettyä aineistoa, vaan pysähtyä kysymään vaikeita kysymyksiä myös silloin, kun vastaukset eivät ole valmiiksi paketoituja.

Kuntalaisilla on oikeus ymmärtää, mitä heidän elinympäristössään tapahtuu, ja päättäjillä on vastuu varmistaa, että päätökset perustuvat avoimeen, monipuoliseen ja rehelliseen tarkasteluun. Päätökset on tehtävä vasta sen jälkeen, kun hankkeen kaikki vaikutukset on perusteellisesti selvitetty, ja jokaisen luottamushenkilön on kannettava päätöksestä oma moraalinen vastuunsa – ei piiloutua puolueen yhteysen kannan taakse.

Pohdittavaa itselleni luottamushenkilöinä

Vastuu tiedosta ja sen ymmärtämisestä

■ Olenko itse ymmärtänyt päätöksen vaikutukset, vai luotanko siihen, että joku muu on ymmärtänyt ne puolestani?

■ Tiedänkö, mitkä asiat hankkeessa ovat varmoja ja mitkä perustuvat oletuksiin?

■ Olenko tietoinen myös niistä näkökulmista ja vaikutuksista, joita esityksissä ei korosteta tai kerrota lainkaan?

Haitat ja vaikutukset arkeen

■ Ketkä kuntalaiset hyötyvät päätöksestä ja ketkä kantavat haitat?

■ Onko päätös oikeudenmukainen niille, joiden elinympäristö muuttuu pysyvästi?

■ Kuulenko myös niitä asukkaita, joilla ei ole voimavaroja tai rohkeutta osallistua aktiivisesti?

■ Miten mahdollisiin haittoihin puututaan, jos ne osoittautuvat suuremmiksi kuin ennakoitiin, varsinkin kun hankkeilta ei edellytetä ympäristölupaa?

■ Houkutteleeko TV kaavoituspäätös uusia asukkaita vai karkoittaa se nykyisiä ja potentiaalisia tulojitoja?

Päätöksenteon avoimuus ja esteellisyys

■ Ovanko hanketoimijat tai heihin sidoksissa olevat tahot osallistuneet valmisteluun tai olleet läsnä päätöksenteossa?

■ Onko kunnassa varauduttu hallintovalituksiin – ja miksi niitä ylipäätään syntyy?

Taloudelliset lupaukset ja realismi

■ Rakennetaanko kunnan tulevaisuutta tulojen varaan, joihin liittyy epävarmuustekijöitä?

■ Onko minulle esitetty realistinen kuva hankkeen taloudellisista riskeistä, ei vain hyödyistä?

■ Tiedänkö, kuka vastaa kustannuksista, jos asiat eivät etene suunnitellusti?

■ Olisinko valmis selittämään kuntalaisille, miksi mahdolliset tulevat/yllättävät kustannukset olivat päätöksenteossa hyväksyttäviä riskejä?

Purkuvastuu ja tulevat kustannukset

■ Kuka vastaa tuulivoimaloiden purkamisesta niiden elinkaaren päätyessä?

■ Onko purkurahasto olemassa, ja onko se riittävä todellisiin kustannuksiin nähden?

■ Mitä tapahtuu, jos hankeyhtiö on maksukyvytön tai poistunut markkinoilta?

■ Voivatko kustannukset lopulta siirtyä maanomistajille tai kunnalle?

Riskien arviointi kokonaisuutena

■ Onko hankkeesta tehty kattava taloudellinen, oikeudellinen ja ympäristöllinen riskianalyysi?

■ Kuka kantaa riskit, jos asiat eivät etene suunnitelmien mukaan?

■ Ovanko riskit ja hyödyt jakautuneet oikeudenmukaisesti kuntalaisten kesken?

Päätöksentekijän vastuu

■ Voinko päättäjänä perustella tämän päätöksen myös 20–30 vuoden kulluttua?

■ Voinko seistä tämän päätöksen takana myös silloin, kun en ole enää luottamustehtäväsää?

■ Olisinko valmis asumaan itse hankkeen vaikutusalueella?

■ Onko tämä päätös sellainen, josta voim olla ylpeä myös jälkikäteen?

Kiuruvesi | Sirpa Ruotsalainen

Lomailu ja tuulivoimateollisuusalueet

■ Olen taistellut viimeiset viisi vuotta Kiuruveden Heinäkylässä sijaitsevan vapaa-ajanasuntomie naapurin suunniteltua suurta tuulivoimalaitosta, lisälmen Vuorimäkeä vastaan. Alue ei sijaitse Kiuruveden kaupungin alueella, vaan, mitenkäs sattukaan, juuri kuntarajalla lisälmen puolella. Näinhän näitä tuulioteollisuusalueita usein sijoitellaan, aivan kuntarajalle. Naapurikunnan asukkaita suunnitelmista harvoin informoidaan.

Vuorimäkeen, kuten kaikkiin muihinkin Suomen tuulivoimamahankkeisiin, tuntuu liittyvän kuntien ja kaupunkien osalta suurta sala-myhkäisyyttä. Voimala-alueiden suunnittelu tulee naapurustossa asuville usein ihan puskista. Niin Vuorimäenkin kohdalla oli. Suunnitelmat olivat jo pitkällä, kun huhuja naapurustoon mahdollisesti rakennettavasta jättitornien alueesta keskelle maaseutumaisemaa alkoi erilaisten netin puskaradioiden kautta kantautua alueen lähiasukkaiden korviin.

Myöskään naapurikuntaan Pielavedelle, aivan Vuorimäen viereen, suunnitellun Löytänän tuulivoima-alueen tuloa pidettiin pitkään harvojen tietona. Vielä nytkin, talvella 2026 on tosi työn takana kaivava tuulivoimafirman sivulta esiin karttaa, missä näkyisivät aivan kylki kyljessä sijaitsevat lisälmen Vuorimäki ja Pielaveden Löytänä. Nämä kaksi aluetta muodostavat kuitenkin todellisuudessa yhden jättimäisen voimala-alueen keskelle Ylä-Savon maaseutua.

lisälmen kaupungin kaavoittaja Sari Niemi vetosi hänelle soittaessani siihen, että kyltä tietoa on ollut kaupungin virallisilla tiedotussivuilla saatavilla. Käsi pystyy tämän lu-kijoilla: kuinka moni teistä seuraa aktiivisesti kotikaupunkinsa virallisia kaavoitusviuvoja? Entäpä naapurikaupungin?

Isälmen kaupungin kaavoittaja Sari Niemi vetosi hänelle soittaessani siihen, että kyltä tietoa on ollut kaupungin virallisilla tiedotussivuilla saatavilla. Käsi pystyy tämän lu-kijoilla: kuinka moni teistä seuraa aktiivisesti kotikaupunkinsa virallisia kaavoitusviuvoja? Entäpä naapurikaupungin?

Jos tuulivoiman tulo paikkakunnalle olisi oikeasti hieno asia, miksi näitä hankkeita pitää suunnitella salassa? Luulisi, että paikallisissa medioissa ja kaikissa julkisissa tilaisuuksissa tuulioteollisuusalueen tuloista naapuriin rummutettaisiin kaikissa mahdollisissa tilaisuuksissa, turuilla ja toreilla!

Tuulivoimalaitosalueen tulo paikkakunnalle alkaa tavallisesti siitä, että päättäjät käyvät ensin kaikessa hiljaisuudessa neuvotteluja tuulivoimafirmojen kanssa. Sitten ”hyökätään” maanomistajien juttusille. Näistä neuvotteluista pitää tietty olla ihan hys-hys! Edes naapuritontin omistajat eivät tavallisesti tiedä toistensa tekemistä sopimuksista mitään.

Tuulivoimafirmat lupaavat kuntapäättäjille ja maanomistajille yhdeksän hyvää ja kymmenen kaunista. Tällaisia lahjoja paikkakunnille ovat esim. ilmalämpöpumput metsästysmaajolle tai vaikkapa sähkömailat paikalliselle urheiluseuralle. Näin ihmiset saadaan tuulivoimamyönteisiksi toistamaan firman kertomia fraaseja täytenä totena.

Päättäjien todelliset tiedot tuulivoimarakentamisesta tuntuvat usein olevan kovin hataralla pohjalla. Pääasia on, että tuulivoimarakentaminen nähdään vihreässä valossa. Kukapa tällaisia lupauksia ekologisesta ja luontoa säästävästä energiamuodosta voisi vastustaa? No tietysti ne, jotka ottavat asioista selvää!

On ollut varsin hämmentävää huomata, että kovin harva päättäjät on vaivaunut osallistumaan esim. järjestettyihin yleisötilaisuuksiin, joissa tuulivoimaloiden piiriin joutuvien asukkaiden tunteja voisi haistella. Vuorimäen osalta esimerkiksi ennen lopullista lisälmen

Sonkajärvi | Kati Viskari, Pelastetaan Sonkajärven Luonto ry

Ryssiikö Suomi matkailuelinkeinon ”vihreällä” siirtymällä?

■ Suomella on kunnianhimoinen tavoite olla vihreän siirtymän suurvalta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteeseen sisältyvät tuuli- ja aurinkovoima, vetyputkistot, biokaasulaitokset sekä niiden kyljessä maametallikaivokset ja datakeskukset. Käytännössä tämä tarkoittaa tuhansia suunnitteilla olevia tuulivoimahankkeita, satoja kaivoshankkeita ja laajoja aurinkopaneelikenttiä. Lisäksi kaavailuissa on tuhansia kilometrejä vetyputkia ja kymmeniätuhansia kilometrejä uusia sähkönsiirtolinjoja.

Suomen vienti ja bruttokansantuote nojaavat vahvasti metsäteollisuuteen. Tämän ”vihreän kullan” rinnalla meillä on kuitenkin toinen merkittävä valtti: puhdas ja ainutlaatuinen luonto. Sen varaan rakentuu myös matkailu, joka on noussut yhdeksi keskeisistä elinkeinoistamme.

Suomessa vieraillee vuosittain noin kolme miljoonaa ulkomaalaista matkailijaa, ja he jättävät maahan noin 4,7 miljardia euroa. Kun mukaan lasketaan kotimaan matkailu, matkailun kokonaiskysyntä nousee noin 16,6 miljardiin euroon. Alvan näkymät ovat tällä hetkellä hyvät, ja kasvua ennakoidaan jopa kymmenen prosenttia. Pelkästään Lapin matkailuun investoidaan seuraavan kymmenen vuoden aikana noin 1,2 miljardia euroa.

Matkailu on merkittävä työllistäjä sekä verotulojen tuottaja niin valtiolle kuin kunnille. Vuositaiset verotulot liikkuvat noin miljardin euron tasolla. Vuonna 2024 Lapin matkailu tuotti verotuloja 293 miljoonaa euroa, josta esimerkiksi Rovaniemi sai kunnallisveroina noin 4,8 miljoonaa euroa.

Matkailu keskittyy pääosin Etelä-Suomeen ja Lappiin, mutta alan yrityksiä toimii ympäri maata. Ne markkinoivat Suomea ulkomaisille matkailijoille puhtaan ja ainutlaatuisen luonnon maana – paikkana, jossa voi kokea hiljaisuuden, kirrkaat vedet, lumiset talvet, valoisat kesäyöt ja viileän ilmaston. Monille Keski-Euroopan kuumien kesien keskellä juuri Suomen raikkaus ja rauha ovat vetovoimatekijöitä.

Useat matkailuyritykset ovat perheyrityksiä, joiden toimeentulo riippuu matkailijavirroista. Mitä tapahtuu, jos vihreän siirtymän hankkeet nousevat tällaisen yrityksen naapurustoon? Jos maisemaa hallitsevat tuulivoimaloiden välke ja ääni tai kaivostoinninen melu, katoavatko matkailijat? Harva ulkomainen vieras matkustaa Suomeen nähdäkseen teollisia rakenteita – niitä löytyy heidän ko-

tuistaan. He tulevat tänne Suomeen kokemaan luonnon hiljaisuuden ja koskemattomuuden. **Sahaako Savo omaan jalkaansa?**

Pohjois-Savossa toimii satoja matkailualan yrityksiä, ja maakunnassa on panostettu matkailun kehittämiseen. Samaan aikaan alueelle suunnitellaan laajamittaisesti vihreän siirtymän hankkeita: tuhansia tuulivoimaloita, satoja aurinkovoimahankkeita ja kymmeniä kaivoksia.

Mitä tapahtuu matkailun vetovoimatekijälle – hiljaiselle ja ainutlaatuiselle luonnolle – jos nämä hankkeet toteutuvat laajassa mittakaavassa? Kuntapäättäjät perustelevat hankkeita kiinteistöverotuloilla. On kuitenkin aiheellista kysyä, vaarannetaanko samalla se ”typsävä lehmä”, joka jo nyt tuottaa kunnille verotuloja ja elinvoimaa: matkailu.

Ylä-Savossa, Sonkajärvellä, toimii useita matkailuyrityksiä. Alueelle on kaavoitettu kymmeniä tuulivoimaloita keskelle puhdasta ja hiljaista luontoa, aivan matkailuyritysten läheisyyteen. Sonkajärven historialliset maisemat ovat pitkään houkutelleet matkailijoita puhtaiden vesien ja luonnonrauhan ansiosta. Nyt näiden maisemien horisonttiin on piirtymässä tuulivoimaloita, ja paikalliset yrittäjät pohtivat, valitseeko asiakkaat jatkossa mieluummin koskemattomat maisemat vai teollisuus alueen.

”Luonnonrauha on elinkeinomme perusta. Jos se katoaa, voivat kadota myös asiakkaamme”, kertovat useat yrittäjät.

Matkailuyrittäjät tuovat kuntiin vieraita, ympäri vuoden ja eri puolilta maailmaa. Heidän mukanaan tulevat verotulot, työpaikat ja paikallinen elinvoima. Onko vihreän siirtymän hanke, kunnille tärkeämpi, kuin pitkäjärteinen ja jo toimiva matkailuelinkeino?

Sonkajärvi ei ole yksittäistapaus. Suomeen on kaavailtu jopa 10 000 tuulivoimalaa, usein luon- torikkaille alueille, joista ulkomaiset matkailijat ovat valmiita maksamaan niiden kokemisesta ja näkemisestä. On aiheellista kysyä, onko Suomessa varaa menettää puhtaan luonnon veto-voima ja sen varaan rakentuva matkailu.

Matkailu on globaali ala, joka tukee kansantaloutta ja palveluvientiä, varsinkin pienillä paikkakunnilla.

Voisiko Suomesta tulla matkailun suurvalta, vihreän siirtymän suurvallan sijaan?

Luhanka | Hannu Heinonen

Totuuksia tuuli- ja aurinkovoimasta sekä kaivoshankkeista

TUULIVOIMASTA

■ Vielä vuonna 2025 Suomi oli Euroopan lu-paavin ja potentiaalisin tuulivoimamarkkina. Elineinoelämän keskusliitto ja alan etujärjes-tö mainostivat, että Suomessa on vireillä 200 miljaridin edestä tuulivoimainvestointeja.

Tällainen väärän tiedon jakaminen on ollut vastuutonta poliittisia päättäjiä ja maamme maaseudun väestöä kohtaan. Tämän suuruisia investointeja ei ole ollut suunnitteilla. EK on ottanut listaukseensa myös tiedusteluita ja kiinnostuksen osoituksia, joilla ei ole mi-tään tekemistä investointien kanssa. Suuri määrä Suomen kunnista on tämänkin tiedon perusteella suunnitellut taloutensa pelkäs-tään tuulivoimasta saatavien kiinteistövero-jen varaan. Tämä on ollut virhe.

Pitkään tiedossa ollut **dramaattinen käänne** on nyt uutisoitu (AL 17.10.2025) ja (HS 28.2.2026), **Tuulivoiman rakentaminen pysähtyi.**

Säästä riippuvaisen tuulivoiman rakentami-sen myötä sähkön hinnan vaihtelu on kasva-nut rajusti. Kun tuulee, niin sähkö on halpaa, kun ei tuule, sähkö on kallista. Tämä on yksi juurisyistä toimialan hyytymiselle ainakin lä-hivuosiksi. Myöskin investointikustannukset tuulivoimaan ovat kasvaneet ja tuulivoiman vastustus on kasvanyt jyrkästi. Vastustus on hyvin perusteltua tuulivoimaloista johtuvien ympäristö- maisema- ja sosiaalisten haitto-jen takia. Nyt on näiden lisäksi ymmärretty taloudellinen mahdottomuus itse tuulivoi-man tuottäjille. Kun tuulisähköä tuotetaan, on sen hinta liian halpaa, kun tuulisähköllä voisi ansaita, niin ei tuule.

”Tuulivoiman vastustus on kasvanut jyrkästi”

Nykyisen tuulivoimakapasiteetin 9 400 MW:n lisäksi valmiiksi luvitettuja hankkeita on 4 000 MW:n edestä vastaten 600 voimalaa. Ne odottavat investointipäätöstä. Valmiiksi kaa-voitettuna on 1 200 voimalaa tuotantotehol-taan 8 000 MW. Kukaan ei osaa sanoa, mikä näiden 1 800 tuulivoimalan kohtalo on. Kuinka suureen osaan näiden valmisteluun käyte-tyt resurssit ja raha ovat valuneet hukkaan?

Jyrkästä käänteestä, sähkön kysynnän, tuuli- ja aurinkovoiman investointien epävarmuu-desta ja sähkön hinnan riskeistä huolimatta valtio-omisteinen Fingrid on ilmoittanut in-vestoivansa tuulivoiman takia kantaverkon lisärakentamiseen ja parantamiseen 5 mil-jardia. Tässä rikotaan maanomistajien omai-suudensuojaa, kun siirtolinjojen alta lunasta-taan maata mitättömillä korvauksilla.

Näyttää myös siltä, että Suomeen suunniteltu meritulivoima on pidemmällä tähtäimelläkin jäissä. Tätä osoittaa se, että meritulivoima-

Viitasaari | Seppo Iäms

Mitä sitten, jos ei ole tuulivoimaa?

■ Tuulivoimaa ei olisi koskaan alettu raken-taa, jollei sille olisi keksitty syöttötariffia eli valtaisaa valtion tukirahoitusta. Tuen alkuaikoina yhtiöt suorastaan rypivät rahoissa.

Tuota tukea nauttivat vieläkin useat tuuli-yhtiöt muutaman vuoden ajan. Uudemmat tuulihankkeet eivät suoraa tukea saa ja niillä alkaa pää tulla vetävän käteen.

Ollaanko maassamme vihdoinkin heräämäs-sä siihen, että tuulivoima on suuri bluffi?

Sähkön tuotantoa kannattaa mitata hyötyte-holla. Vuositasolla tuulivoima tuottaa n. 25 % olemassaolevasta kapasiteetistaan. Teho on äärimmäisen heikko. (Ydinvoimalla 80-90 %)

Nyt alkuvuodesta teho vain 20 %. Jos asetame tuon tuotannon vuosijanelle, tuulivoima tuottaa 3 kk vuodesta, senkin satunnaisesti ja seisoo tuottamatta 9 kk. Käytännössä koko tuulivoiman kannattavuus on haudan par-taalla. Maksetaanko tuulivoimassa kuollutta lehmää?

Sähkön huoltovarmuus on vaarallisella tasol-la. Kuluneena talvena, kovalla pakkasella, saa-vutettiin sähkönkäytön uusi vuorokausien-

teollisuus kamppailee maailmanlaajuisesti valtvien ongelmien kanssa. Ilman massiivisia tukia sen tuottama sähkö ei ole kilpailukykyis-tä. Erityisesti meritulivoima-ala on ajautunut umpikujaan taloudellisten riskien, 30-50 % nousseiden kustannusten, fysikaalisten rajo-jen, merikaapeleiden ja toimitusketjujen pul-onkaulojen sekä tukijärjestelmien takia.

AURINKOVOIMASTA

Aurinkoteollisuusalueiden riskit ja haitat ovat verrattavissa tuulivoimaan.Teollisen aurinkosähkön kapasiteettikerroin on Suo-messa 10-15 % eli vielä huomattavasti huo-nompi kuin tuulivoiman. Jos kaikki Suomeen suunnitellut 300 aurinkoteollisuusalueet toteutuisivat, merkitsi se 45 miljoonan kiin-nalaisen paneelin asentamista maaperään ja useita kymmeniä tuhansia inverttereitä sekä akkuvarastoja. Kyberturvallisuusriskin lisäksi kaikki nämä luonnon monimuotoisuutta syö-vät jättimäiset alueet tulee aidata, mikä es-tää eläinten ja ihmisten liikkumista. Teollinen aurinko- ja maatuulivoima ovat kaikkein tehottomimmat sähköntuotantomuodot vaa-timiensa kaavoitus- ja rakennuspinta-alojen suhteen. Riskialttiita ovat myös lyhytikäiset akkuvarastot, joita suunnitellaan tuuli- ja au-rinkoteollisuusalueille.

”Talokohtainen aurinko-sähkön tuottaminen on järkevää.”

Talokohtainen aurinkosähkön tuottaminen sen sijaan on järkevämpää maaseudulla ja kaupungeissakin. Kaupunkien julkisten rakennusten kattojen ja seinien sekä kerros-talojen parvekkeiden vuoraamista aurinko-paneeleilla tulee harkita. Voi kuitenkin olla, että päättäjät, arkkitehdit, museovirasto ja asukkaat eivät hyväksy tätä, toisin kuin hyväksyvät tuulivoimarakentamisen ja aurin-kovomateollisuuden maaseudun luontoon ja maisemiin.

KAIVOKSISTA

Kaivoshankkeiden kritiikki on painottunut pohjoiseen Suomeen keskittyen ympäristö-haittoihin ja ulkomaalaisomistukseen. Viime vuosina kaivossuunnitelmia on yhä enem-män tullut julki Keski-Suomessa ja Etelä-Suo-messa.

Kaivosala tuulivoiman ohella ei lobatessaan etujaan juuri kiinnitä huomiota toimintansa aiheuttamiin haittoihin. On hyvä ymmärtää, että myös tuulivoiman rakentamisessa syn-tyy räjäytystöiden yhteydessä haittoja, kun louhitaan kalliosta maastoa tuulivoimaloi-den rakennuspaikoilla ja huoltoteitit raken-nettaessa.

Kaivosten räjäytystöillä on merkittäviä, sekä

välittömiä että pitkävaikutteisia ympäristö-vaikutuksia, jotka liittyvät räjäytystöiden pö-lypäästöihin, tärinään, paineaaltoihin, maa-perän ja vesistöjen saastumisriskeihin sekä biologisiin häiriöihin.

”Räjäytystöillä on merkittäviä pitkävaikutteisia ympäristövaikutuksia.”

Kaivosten laajalle leviävä kivipöly voi kulkeu-tua keuhkoihin ja aiheuttaa hengityselinsai-rauksia, jopa syöpää. Tämä räjäytyspöly voi tuulen mukana ajautua usean kymmenen kilometrin etäisyydelle. Kiviaineksista va-pautuvat mahdolliset raskasmetallit voivat levitä ilmateitse myös kasvillisuuteen, maa-perään ja vesistöihin. Räjäytysten seurauk-sena nitraatteja ja nitriittejä voi valua sade-vesien mukana vesistöihin saastuttamalla pohja- ja pintavesiä. Räjäytysten paineaallot, melu ja tärinä häiritsevät lintujen ja nisäkkäi-den käyttäytymistä ja pesintää.

Päijänteen ympäristössä on onnistuttu tor-jumaan lukuisia tuulivoimahankkeita ja kai-vossuunnitelmia. Kuitenkin Jyväskylän ja Luhangan rajalla ulkomaalaiset kaivosyhtiöt edelleen toinen toisensa jälkeen julkaisevat kaivosvarauksia ja ilmoittavat tavoittele-vansa”kullankaivajan tilipäiviä”. Itse kaivos-työntekijät ovat alipalkattuja, työskentelevät vaarallisissa ja terveydelle haitallisissa olo-suhteissa.

Esimerkiksi yle uutisoi 5.3.2026 ”Kevitsan kai-voksen työntekijät saavat vihdoin korvauk-set asbestihaitasta – heti perään ilmoitettiin muutosneuvotteluista”.

teessakaan saataisi sähköä ja lämpöä. Ja las-kettu tuurisähkön eli tuulivoiman varaan.

Akustojen rakentelu on lähinnä puuhastelua. Niiden teho on pieni ja tuotto lyhytaikainen. Ei ole ratkaisu sähköpulaan.

Saksassa tuulivoimalat saavat tukea raken-tamisen aloittamisesta 20 vuotta. Tämän jälkeen voimalat romutetaan, koska ne ovat kannattamattomia. Ne elävät siis vain veron-maksajien tuen varassa.

Ruotsissa useita tuuliyhtiöitä on konkurssis-sa ja lisää lienee tulossa.

Tuuliteollisuus on ilmoittanut ettei tänä vuonna aloiteta yhtään uutta tuulivoiman rakentamishanketta. Mistä tuo johtuu? Tuuli-yhtiöthän ovat ankaralla kiihkolla yrittäneet täyttää koko maan myllyillään. On ilmeistä, että viimeinkin huomataan, ettei tuulivoi-ma ollut kultakaivos vaan heikosti tuottava tai tuottamaton hanke. Rahoittajat häipyvät, joko toivoioenergialle soivat ehtookellot?

Viitasaari |

Ei kaivostoimintaa Kärnän kylälle!

Kaivostoiminnan toteutuessa vaarassa oli-sivat pohjavedet. Viitasaaren kaupungille tulee käyttövedet Luukkaanniemestä Tou-latkankaan pohjavesialueelta. Lisäksi alueel-la on yksityisiä kaivoja. Kaivos vaarantaisi myös Koliman ja siitä laskevan koskireitin vedenlaadun ja kalakannat. Toulatjokeen ja Kolima-Keitele -koskireitille on tehty kalata-loudellisia kunnostustöitä, mutta kaivoksen tulon jälkeen kunnostustöistä saadut hyö-dyt valuisivat hukkaan.

Kärnän alue on vanhaa kulttuurimaisemaa, pysyvä asutus seudulle on tullut jo 1500 -lu-vun lopulla. Kaivoksen mukana häviäisi osa Viitasaaren kulttuurihistoriaa. Kaivoksen vai-kutus myös yleisesti ottaen maisemaa muut-tava, eikä ainakaan parempaan suuntaan.

Tuulivoima | Teppo Häyhä

Kontrolliselvityksiä wtuulivoima- ja kai-vosalueille

■ Tuulivoimahankkeissa ajaudutaan kovin usein tilanteeseen, jossa hankevastaava ja osalliset ovat erimielisiä perusselvitysten laadusta ja riittävyyydestä. Lainsäädäntö on onneksi tiukka: asukkaan oikeudet, ympä-ristön hyvinvointi ja luontoarvojen säily-minen ovat perustuslakia myoten hyvin tur-vattuja. Tai ainakin niiden pitäisi olla.

Mikä siis takaa lain toteutumisen mittavissa ja mutkikkaissa hankkeissa? Hankevastaa-vat julistavat omaa vastuullisuuttaan, mutta sen vertaa vastuuta ei oteta, että omille per-russelvityksille tehtäisiin laadunvarmistus.

Luontoasioiden selvittämisessä pelisäännöt ovat selvät - kiitos Ympäristöministeriön erinomaisen ohjeistuksen. Niitä noudatta-malla alueidenkäyttölain tavoitteet ja vaa-timukset olisi helppo toteuttaa. Useat toi-mijat eivät kuitenkaan osaa tai halua tehdä selvityksiään ohjeistusten mukaisesti. Tilan-ne menee kummalliseksi, jos ja kun valvova viranomainen ei piittaa omista ohjeistaan eikä puutu ohjeista poikkeamisiin.

Yksi vaihtoehto asian ratkaisemiseksi on kontrolliselvitykset: puolueeton asiantun-tija tekee samoja selvityksiä, joita hanke-konsultti on tehnyt. Sitten katsotaan onko tuloksissa eroja. Luontoasioissa tärkeimpiä tarkastelun kohteita ovat luontodirektiiv-in liitteissä mainittujen, erityisesti suo-jeltavien eläin- ja kasvilajien esiintymät. Luonnonsuojelulaisua näitä turvaa lisään-tymis- ja levähdysalueiden hävittämis- ja heikentämiskielto.

Moni hanke on kaatunut liito-oravan, met-säpeuran, jonkin suurpedon tai viitasam-makon suojelutarpeen takia. Vähemmän tunnettua on, että tiukasti suojeltavia lajeja on useissa hyönteisryhmissä ja joukkoon kuuluu myös paikoin melko yleisiä lajeja. Jo parinkin esiintymän löytyminen voi lainsää-dännön näkökulmasta muuttaa hankkeen toteuttamisen mahdollisuudet aivan toisen-laiseksi kuin alun perin on ajateltu.

Kontrolliselvitysten tekemiselle olisi siis hyvinkin suuri tarve, mutta toistaiseksi näitä tehdään vain vähän. Itse olen ollut kontrolleja tekemässä muutamalla tuuli-voima-alueella eri puolilla Suomea. Näiden tuloksena olen menettänyt uskoni hanke-konsulttien ammattitaitoon, työmoraaliin ja rehellisyyteen.